

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudkyně JUDr. Jitky Hroudové a soudce JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila ve věci

žalobce: **T. K.**, narozený dne X,
t.č. Vazební věznice X
zastoupený advokátem Mgr. Janem Pytlem
se sídlem Jiřího z Poděbrad 1382/2, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky**, Vazební věznice X
sídlím X

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2025, č.j. VS-241652/ČJ-2024-800232,
takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2025, č.j. VS-241652/ČJ-2024-800232, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 270 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jana Pytla, advokáta.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované, jímž byla zamítnuta stížnost žalobce proti rozhodnutí speciálního

pedagoga ze dne 21. 7. 2025, č. j. VS-241652/ČJ-2024-800232, kterým byl žalobci uložen nepodmíněný kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 10 dnů. Žalobce měl porušit ustanovení § 28 odstavec 3 písm. b) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu“), tím, že v průběhu výkonu trestu odnětí svobody konzumoval návykové látky a v jeho zaviněném jednání lze spatřovat kázeňský přestupek.

Žalobní body

2. Žalobce nejprve namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť nebyl naplněn zákonný požadavek ust. § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu, podle kterého lze kázeňský trest uložit jen tehdy, jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Správní orgán ale okolnosti kázeňského přestupku dostatečně neobjasnil, dostatečně nedoplnil dokazování, ani nevypořádal dostatečně námitky žalobce uvedené v jím podané stížnosti proti prvostupňovému rozhodnutí.
3. Žalobce poukázal na to, že již ve správním řízení namítal, že k zahájení řízení o kázeňském přestupku podal vyjádření, v němž popřel, že by se mohl dopustit jednání, které je mu kladeno za vinu. Je totiž zapřísáhlý nekuřák a neužívá OPL. Je proto přesvědčen, že muselo dojít ke kontaminaci nebo k záměně vzorku ke konfirmačnímu vyšetření.
4. Ve svých vyjádřeních ve správním řízení již také poukázal na to, že jeho spisový materiál neobsahoval žádný úřední záznam o podání vysvětlení svědka, který by byl přítomen orientačnímu toxikologickému vyšetření moči, zatímco spisový materiál ostatních, inkriminovaného dne testovaných spoluodsouzených, takové záznamy obsahoval. Žalobce dále poukazoval na nesoulady týkající se laboratorního testování moči jednotlivých odsouzených, jejichž vzorek byl pořízen při stejném cíleném orientačním toxikologickém vyšetření moči. U odsouzeného Č. měl laboratorní test odhalit přítomnost následujících látek: methamfetaminu, amfetaminu, metabolitu THC a kofeinu. U odsouzeného B. měl laboratorní test odhalit přítomnost následujících látek: methamfetaminu, amfetaminu, metabolitu THC, kofeinu a nikotinu. U žalobce měl laboratorní test odhalit přítomnost následujících látek: metabolitu THC a nikotinu. K tomu žalobce uvádí, že s ohledem na skutečnost, že před odchodem z pracoviště vypil větší šálek kávy, musel by laboratorní test v jeho moči odhalit přítomnost kofeinu stejně jako v případě odsouzeného B. a Č. To se však nestalo, naopak test žalobcova vzorku měl odhalit přítomnost nikotinu, byť je nekuřákem. V případě odsouzeného Č. laboratorní test moči neodhalil přítomnost nikotinu, byť je odsouzený Č. silným kuřákem, a pokud by jeho moč měla obsahovat metabolit THC, těžko si lze představit, že by se THC dostalo do jeho organismu bez kombinace s nikotinem. S těmito skutečnostmi se správní orgán nijak nevypořádal. Žalobce rovněž žádal o doložení protokolu, směrnice či jiného předpisu, který stanovuje pravidla, na základě nichž je zajištěno, že po odběru jednotlivých vzorků moči nemůže dojít k jejich záměně. Zároveň žádal o sdělení, jakým způsobem je zajištěno, že po provedení odběru nemůže dojít ke kontaminaci jednotlivých vzorků moči. Správní orgán žádný takový předpis nedoložil, vystačil pouze se zmíněnými protokoly o podání vysvětlení, ke kterým jako k důkazům nelze přihlížet. Ohledně žádosti o předložení protokolu/směrnice, kterou je upraveno nakládání s biologickými vzorky, byl odkázán na obecné právní předpisy s tím, že taková směrnice sice existuje, ale nebude odsouzenému předložena.

5. Žalobce dále poukázal na skutečnost, že bytí byl jeho orientační screening negativní stejně jako v případě odsouzeného Vilíma, byl údajný vzorek moči žalobce odeslán do laboratoře s následujícím odůvodněním: „Vzorek moči je odeslán k vyšetření v rámci chronické medicíny.“ Žalobce nezpochybňuje oprávnění věznice k provedení jakýchkoli testů z odebraných vzorků moči odsouzených, ale udivuje ho nesrozumitelné odůvodnění odeslání jeho vzorku ke kontrolnímu otestování, když obdobně negativní vzorek jiného odsouzeného nijak následně testován nebyl.
6. Žalobce dále žádal správní orgán o doplnění dokazování odběrem vlasů a provedením testů na přítomnost OPL v organismu žalobce na základě testu z jeho vlasů. Žádal, aby z údajně jeho vzorku moči byla provedena analýza DNA, jíž jedině by mohlo být prokázáno, že se ne/jedná o jeho moč. Dále navrhl, aby byl soudní znalec z oboru toxikologie dotázán, zda je možné, aby při negativním výsledku orientačního screeningu došlo následně laboratorním testem ke zjištění opačného výsledku. Správní orgán I. stupně žádnému z těchto návrhů nevyhověl.
7. Správní orgán II. stupně se při posuzování stížnosti žalobce nezabýval všemi námitkami uvedenými ve stížnosti žalobce, čímž porušil ustanovení § 47 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění, ve spojení s ustanovením § 60 odst. 1 vyhlášky MSČR č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění, když nedostal zákonným požadavkům na náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání žalobcovy viny.
8. Žalobce také namítá, že žalovaná zatížila odvolací řízení vadou, neboť neumožnila zástupci žalobce účastnit se všech úkonů řízení, když jej přes jeho výslovnou žádost předem neinformoval o výsledku svědků. S úředními záznamy o jejich provedení se mohl seznámit až ex post a překvapilo ho, že oba takřka doslovně shodují, což po téměř 10 měsících od inkriminovaného odběru považuje za nemožné. Svědci provádí velké množství takových odběrů a nemohou si tedy vybavovat detail každého případu. V úředních záznamech navíc není vůbec patrné, v jaké věci mají svědci vypovídat nebo jaké jim byly kladeny otázky a kdo je kladl. Žalobce je proto přesvědčen o tom, že svědci pouze podepsali předem připravené texty, k čemuž nelze v řízení přihlížet.
9. Základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až § 8 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění, se ve smyslu § 177 tohoto zákona použijí i v rámci řízení o uložení trestu podle zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ačkoli se podle § 76 odst. 1 č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění na řízení podle tohoto zákona, správní řád nevztahuje.
10. Správní orgán opakovaně ve svých rozhodnutích uváděl, že dříve skončená řízení týkající se odsouzených Č. a B. nejsou pro řízení vedené proti žalobci relevantní, přesto byl úřední záznam původně veden pod č.j. VS-217806/ČJ-2024-800232, tj. pod číslem jednacím řízení vedeného proti odsouzenému J. B., nikoli žalobci. Následně

došlo k ruční opravě čísla jedacího. Tato skutečnost ještě více posiluje domněnku žalobce, že

svědci nebyli vůbec vyslýcháni, ale pouze podepsali předložený předem připravený úřední záznam. Tedy takový úřední záznam nemůže mít žádnou průkazní hodnotu. V této souvislosti

žalobce upozorňuje na skutečnost, že správní orgán opřel své rozhodnutí mimo jiné o to, že:

„Odebraný vzorek moči určený ke confirmaci byl za přítomnosti odsouzeného umístěn do k tomu určené sterilní nádoby a zapečetěn, což mj. znamená opatřením této nádoby jménem, příjmením, datem narození, datem testování, které provádí zdravotnický personál před

odsouzeným, nikoli sám odsouzený.“ Z žádného důkazu, a to ani ze svědeckých výpovědí však

nic takového nevyplývá. Oba svědci pouze uvedli, že vzorek byl „zapečetěn“.

11. Žalobce dále poukazuje na skutečnost, že správní orgán neprovedl žádné důkazy, které žalobce navrhoval, aby následně uzavřel, že žalobce svou nevinu neprokázal. Takový postup považuje žalobce za nemožný a nelegitimní.

Vyjádření žalované

12. Žalovaná ve vyjádření k podané žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
13. Poukázala na to, že zásada materiální pravdy, ovládající kázeňské řízení proti žalobci, vyžadující náležité objasnění okolností kázeňského přestupku, prokázala vinu žalobce. Následně uložený kázeňský trest byl úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a současně byl v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Důkazem byl výsledek odborného zkoumání vypracovaný VFN v Praze, Ústavem soudního lékařství a toxikologie potvrzující látku metabolitu THC ve vzorku moči žalobce.
14. V první řadě považovala za nutné uvést, že žalobce námitky obsažené ve své stížnosti ze dne 24. 7. 2025 v žalobě opakuje, přestože o nich bylo v rámci kázeňského řízení rozhodnuto, a to i v případě, kdy bylo námitce vyhověno a kázeňský spis byl doplněn Úředním záznamem o podání vysvětlení svědka Josefa Boumy, zdravotníka, který prováděl odběr, zapečetění a odeslání vzorku, a Úředním záznamem o podání vysvětlení příslušníka VS ČR (sl. Č. 27693), který potvrzuje, že odebraný vzorek moči byl před žalobcem řádně zapečetěn. Žalobce tyto důkazy v žalobě označuje za nevěrohodné. A dokonce v žalobě vyslovuje domněnku, že svědci nebyli vůbec vyslýcháni a jen podepsali předem připravený úřední záznam. Žalovaná se proti takovému tvrzení žalobce zásadně ohrazuje. Jde o zcela nepodložené a účelové tvrzení žalobce, proklamaci nepodloženou jakýmkoliv důkazem, s cílem napadnout kredit Vězeňské služby ČR.
15. Žalobce dále v žalobě poukazuje na skutečnost, že vzorek moči žalobce byl orientačním screeninem vyhodnocen jako negativní, a přesto byl odeslán ke confirmaci do toxikologické laboratoře Ústavu soudního lékařství a toxikologie VFN s odůvodněním, „Vzorek moči je odeslán k vyšetření v rámci chronické medicíny“. K tomu žalovaná uvádí, že se jedná o zcela běžnou praxi v případech, kdy je důvodná obava, že by výsledky orientačního screeningu nemusely odpovídat skutečnosti, což se v případě žalovaného stalo, jelikož jeho výsledek testu byl pozitivní na metabolit THC. Skutečnost, že na confirmační test nebyl odeslán

vzorek

moči jiného odsouzeného, je pro tento případ zcela irrelevantní.

16. S přihlédnutím k výše uvedenému odmítla žalovaná další návrh žalobce na doplnění dokazování odběrem vlasů a provedením testů na přítomnost OPL v organismu žalobce jako zcela nadbytečný.
17. Žalobce dále tvrdí, že žalovaná zatížila odvolací řízení vadou, když neumožnila právnímu zástupci žalobce účastnit se všech úkonů řízení a tento postup správního orgánu odporuje principům kázeňského řízení. S tímto tvrzením žalovaná rozhodně nesouhlasí a odkazuje na ustanovení § 76 zákona o výkonu trestu. Současně žalovaná uvádí, že o kázeňských trestech lze rozhodovat méně formálně, rozhodnutí mohou být stručnější, kdy rychlost a neformálnost rozhodování přispívá k udržení pořádku ve věznicích (viz rozsudky NSS ze dne 8.12.2021 č.j. 4 As 133/2021-34, bod 14 či ze dne 31.3.2022 č.j. 4 As 303/2021-35).

Průběh řízení před žalovanou a obsah spisového materiálu

18. Ze správního spisu předloženého žalovanou soud zjistil, že žalobce byl dne 26. 8. 2024 v cca 19:30 hodin podroben cílenému orientačnímu toxikologickému vyšetření moči na zdravotním středisku výkonu vazby, kde dobrovolně odevzdal biologický materiál – vzorek moči, jehož výsledek byl negativní. Následně zdravotnický personál odeslal tento vzorek do Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, Toxikologické laboratoře Ústavu soudního lékařství a toxikologie ke konfirmačnímu vyšetření, které prokázalo v testovaném vzorku přítomnost metabolitu THC a nikotinu. Dle lékařské zprávy pozitivita THC nesouvisí s medikací předepsanou žalobci v rámci výkonu trestu odnětí svobody.
19. Na základě výše uvedeného zahájil správní orgán I. stupně řízení o kázeňském přestupku. K tomuto podal žalobce dne 22. 11. 2024 prostřednictvím svého právního zástupce vyjádření, v němž popřel, že by se mohl dopustit jednání, které mu bylo kladeno za vinu. Žalobce je totiž zapřísalý nekuřák a neužívá OPL. Je proto přesvědčen, že muselo dojít ke kontaminaci nebo záměně jeho vzorku. Žalobce si ani není vědom, že by byl přítomen řádnému zapečetění a odeslání vzorku ke konfirmačnímu vyšetření.
20. Dne 19. 2. 2025 rozhodl správní orgán I. stupně o uložení kázeňského trestu, proti němuž podal žalobce stížnost, ve které zopakoval své námitky obsažené již ve vyjádření ze dne 22. 11. 2024. Upozornil v ní i na to, že se správní orgán I. stupně s jeho námitkami a důkazními návrhy nijak nevypořádal, naopak věc uzavřel s tím, že žalobce neprokázal svou nevinu.
21. Následně správní orgán II. stupně rozhodnutím o stížnosti ze dne 28. 2. 2025 zrušil uložený kázeňský trest a vrátil spis k novému řízení. Důvodem zrušení byla nutnost doplnění dalších důkazních prostředků.
22. V novém řízení bylo dokazování doplněno úředními záznamy o podání vysvětlení zdravotnického personálu, a to J. B. a P. K.
23. Dne 24. 7. 2025 znovu vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, proti němuž podal žalobce další stížnost, ve které zopakoval a upřesnil svá předchozí vyjádření a znovu upozornil na to, že správní orgán I. stupně postupoval nezákonně a nedoplnil
žalobcem
navrhované

dokazování. Stížnost žalobce byla napadeným rozhodnutím správního orgánu II. stupně jako nedůvodná zamítnuta.

Posouzení věci soudem

24. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními úřady obou stupňů z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě, a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“).
25. Žaloba byla podána včas osobou k tomu oprávněnou.
26. Žaloba je důvodná.
27. Předmětem nyní projednávané věci je přezkum zákonnosti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu žalobci (odsouzenému). Jedná se o rozhodnutí, které dle nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08 (dostupný rovněž na <http://nalus.usoud.cz>), podléhá soudnímu přezkumu, neboť se týká základních práv a svobod jeho adresáta. Nutno také poznamenat, že kázeňské řízení je ve smyslu evropské judikatury svojí povahou řízením trestním, kde je plně na rozhodujícím orgánu, aby i bez návrhu zjišťoval všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Je povinností správního orgánu rozhodujícího o kázeňském trestu skutkový a právní stav náležitým způsobem zjistit a rozhodnout o něm (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013–34).
28. Soud při posouzení důvodnosti žalobních námitek vycházel z následující právní úpravy:
29. Podle § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu *je odsouzenému zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit.*
30. Podle § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu *je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.*
31. Podle § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu *kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložení kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.*
32. Žalobci je kladeno za vinu, že porušil ust. § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu tím, že v průběhu výkonu trestu odnětí svobody konzumoval návykové látky, a v jeho zaviněném jednání lze spatřovat kázeňský přestupek.

33. V projednávané věci byl při toxikologickém vyšetření výsledek moči žalobce nejprve negativní. Přesto byl vzorek odeslán do toxikologické laboratoře, a to v rámci „chronické medikace“ na základě požadavku Mgr. T. B., zřejmě pracovníka žalované. Ve zdravotním záznamu je zdůrazněno, že „pacient neužívá žádnou chronickou medikaci“. V laboratoři byla následně zjištěna pozitivita na THC a nikotin. K pozitivitě na THC bylo lékařkou sděleno, že nesouvisí s medikací. K pozitivitě na nikotin bylo uvedeno, že testovaný je kuřák.
34. Žalobce nalezení návykové látky v jeho moči rozporuje, neboť tvrdí, že žádné zakázané látky nepožil, o čemž podle něj svědčí i to, že první vzorek moči odebraný mu ve věznici X, byl negativní. Zejména pak poukazuje na to, že byl v jeho moči nalezen nikotin, ačkoli je nekuřák. To ostatně vyplývá i z jednotného záznamového listu, v němž dne 11. 11. 2021 uvedl a podepsal, že nesouhlasí s ubytováním na cele pro kuřáky, neboť je nekuřák. Po celou dobu řízení o kázeňském přestupku žalobce namítá, že se vytýkaného jednání nedopustil a stanovenou povinnost neporušil. K tomu navrhl provedení řady důkazů.
35. Žalovaná naopak za směrodatný považuje výsledek toxikologického vyšetření vzorku žalobcovy moči v toxikologické laboratoři, který potvrdil pozitivitu laboratorního vzorku poskytnutého žalobcem na přítomnost metabolitu THC. Jelikož je odsouzeným zakázáno návykové látky konzumovat, došlo tímto dle žalované k porušení povinnosti stanovené v § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu.
36. Aby se však mohlo jednat o kázeňský přestupek ve smyslu § 46 odst. 1 téhož zákona, musely by být náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a muselo by se ze strany žalobce jednat o zaviněné porušení zákonem stanovené povinnosti. Pouhý pozitivní test na THC v moči totiž automaticky neprokazuje zaviněné porušení kázně.
37. NSS v rozsudku ze dne 17. 4. 2019, č. j. 9 As 338/2018-50, k odůvodnění rozhodnutí o uložení kázeňských trestů uvedl: *„Nejvyšší správní soud si plně uvědomuje obtížné postavení správních orgánů vykonávajících kázeňskou pravomoc nad odsouzenými, jakož i specifika daného řízení zakončeného žalobou napadeným rozhodnutím. Je mu znám též konstantní názor Ústavního soudu, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů, neboť v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. I. ÚS 1785/08, nebo ze dne 4. 2. 2010, č. j. II. ÚS 3239/09). Jak však dále vyplývá z výše uvedené judikatury Ústavního soudu (jakož i z judikatury Nejvyššího správního soudu), i v takových řízeních je povinností správního orgánu náležitě zjistit skutečný stav věci, resp. řádně odůvodnit přijaté závěry (vedle výše uvedené judikatury viz např. nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013–34, nebo ze dne 20. 2. 2015, č. j. 5 As 89/2014–25).“* (srov. bod 18 cit. rozsudku).
38. Z citované judikatury NSS je patrné, že ačkoli správní soudy při přezkumu rozhodnutí o uložení kázeňských trestů odsouzeným dle ZVTOS nemají klást přepjaté požadavky z hlediska jejich formálních a obsahových náležitostí, neboť je z povahy věci nelze zcela srovnávat s rozhodnutími jiných správních orgánů (příp. soudů), tak i takováto méně formální rozhodnutí o uložení kázeňských trestů musí plnit elementární požadavky na přezkoumatelnost odůvodnění rozhodnutí. Těmito elementárními požadavky je jednak

srozumitelnost rozhodnutí, jednak dostatečné odůvodnění v rozhodnutí přijatých závěrů, které musejí mít oporu v náležitě zjištěném skutkovém stavu věci a musí vypořádávat námitky uplatněné odsouzeným při projednání kázeňského přestupku.

39. Ačkoli tedy soud respektuje důvody, pro které se obecně připouští nižší nároky na formální i obsahovou stránku rozhodnutí o kázeňském přestupku, než jak je tomu u standardního správního rozhodnutí, přesto musí v každém jednotlivém případě posoudit, zda odůvodnění napadeného rozhodnutí o spáchání kázeňského přestupku a uložení kázeňského trestu ob stojí z hlediska elementárních požadavků na přezkoumatelnost rozhodnutí. V situaci, kdy zákonodárce podrobil rozhodnutí o vybraných kázeňských trestech udělených odsouzeným během VTOS soudnímu přezkumu, nesmí jít benevolentnost soudu z hlediska požadavků na odůvodnění rozhodnutí ukládajícího kázeňský trest odsouzenému za hranice zachování práva odsouzeného na spravedlivý proces v řízení o kázeňském přestupku.
40. Soud se proto i v nyní projednávané věci zabýval otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, resp. prvostupňového rozhodnutí o uložení kázeňského trestu. Dle ustálené judikatury z hlediska soudního přezkumu představují prvostupňové a odvolací rozhodnutí jeden celek (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, č. 534/2005 Sb. NSS). Žalobce namítal nepřezkoumatelnost spočívající v tom, že napadená kázeňská rozhodnutí neobsahují řádné odůvodnění, neboť nebyly náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina žalobce.
41. Městský soud po přezkoumání napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že správní orgány požadavek na řádné odůvodnění svého rozhodnutí v nyní projednávaném případě nesplnily, neboť se dostatečně nezabývaly tím, zda a jak ze strany žalobce došlo k porušení zákonem stanovené povinnosti, ani tím, zda žalobce svým jednáním zákaz plynoucí z § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu porušil úmyslně. Sám žalobce poukazuje na mnoho nejasností, se kterými se žalovaná v napadeném rozhodnutí nevypořádala, ačkoli to žalobce v průběhu kázeňského řízení namítal.
42. V projednávané věci byl při toxikologickém vyšetření výsledek testu moči žalobce negativní. O tom byl dne 26. 8. 2024 sepsán protokol, který žalobce podepsal. Přestože byl výsledek tohoto testu negativní, byl dán Mgr. B. pokyn k odeslání vzorku ke confirmaci z důvodu „vyšetření v rámci chronické medikace“. Odeslání negativního vzorku bylo zřejmě překvapením i pro lékařku, která ve zprávě s vykřičníkem uvedla, že „pacient neužívá žádnou chronickou medikaci“. I z protokolu o provedení orientačního toxikologického vyšetření je patrné, že není běžnou praxí odesílat negativní vzorek moči ke konformaci, když i zde je v komentáři uvedeno: „Ano v případě negativního výsledku přesto odeslat“. Další nestandardní okolností je, že o zapečetění nebyl v den odběru sepsán žádný záznam, který by byl dán žalobci k podpisu. Pokud tedy žalobce tvrdí, že si není vědom toho, že by před ním byl vzorek zapečetěn, nelze to vyloučit, neboť taková skutečnost ze žádného žalobcem podepsaného záznamu nevyplyývá. Nejasnosti ohledně zapečetění vzorku s žalobcovou močí a jeho další manipulace neodstranila žalovaná ani v řízení po vrácení věci k doplnění dokazování, neboť, jak soud uvádí níže, žalovaná při získání svědeckých výpovědí pochybila a řízení tak zatížila procesní vadou.

43. Napadené rozhodnutí soud považuje za nepřezkoumatelné i z toho důvodu, že ačkoli žalobce již ve správním řízení několikrát poukazoval na to, že je nekuřák, s tím, že pokud byl v moči nalezen nikotin, nemohl být tento vzorek jeho, žalovaná tuto námitku zcela pominula. Z emailové korespondence MUDr. Ř. ale zcela jednoznačně vyplývá, že vzorek byl pozitivní i na nikotin a jako důvod zde byl uveden „kuřák“. Jak soud již výše uvedl, žalobce je nekuřák, což je patrné i z toho, že již v roce 2021 žádal o ubytování na cele s nekuřáky. Správní orgány své obvinění ale vystavěly pouze na tom, že test v odevzdaném vzorku prokázal metabolit THC, a uvedeným rozporem ve vzorku se vůbec nezabývaly, a ani toto pominutí nijak nevysvětlily.
44. Kromě výše uvedeného, považuje soud za nutné zdůraznit, že aby mohla žalovaná dospět k závěru o spáchání kázeňského přestupku žalobcem, muselo by být také zjištěno, že žalobce návykovou látku požil zaviněně, čímž by naplnil subjektivní stránku skutkové podstaty kázeňského přestupku. Nelze tak přehlédnout ani to, že žalobce již od samého počátku svoji vinu popíral. Z výše citované judikatury NSS plyne analogické použití § 15 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), dle kterého *k odpovědnosti za kázeňský přestupek postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění*. Jelikož § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu úmyslné zavinění nevyžaduje, postačí zavinění z nedbalosti. Podle § 15 odst. 3 písm. b) přestupkového zákona je *přestupek spáchán z nevědomé nedbalosti, jestliže pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl*. I judikatura správních soudů dospěla k závěru, že *„[k] odpovědnosti za kázeňský přestupek tak postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. V případě porušení zákazu konzumovat návykové látky zákon o výkonu trestu úmyslné zavinění nevyžaduje, postačí tedy zavinění z nedbalosti.“* (srov. např. již citovaný rozsudek NSS č. j. 9 As 338/2018-50).
45. Povinností správních orgánů tedy bylo prokázat bez důvodných pochybností buď to, že žalobce, ač obeznámen se zákazem plynoucím z § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, návykovou látku sám konzumoval, nebo že si byl, respektive si vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl být vědom toho, že návykovou látku konzumuje, případně, že musí být zvýšeně opatrný při jakékoli konzumaci ve věznici, neboť konzumovaná poživatina může obsahovat zakázanou látku.
46. Závěr o zavinění žalobce byla žalovaná povinna přezkoumatelně v rozhodnutí odůvodnit (alespoň stručně vzhledem k právnímu režimu kázeňského trestání odsouzených). Tomuto požadavku ovšem žalovaná ani v prvostupňovém, ani v napadeném rozhodnutí nedostála, když pouze ve výroku rozhodnutí o uložení kázeňského trestu uvedla, že „v jeho zaviněném jednání lze spatřovat přestupek“. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je pak již pouze uvedeno, že skutková podstata kázeňského přestupku byla naplněna ve své objektivní i subjektivní stránce, což je zcela nedostatečné. Tento nedostatek nebyl odstraněn ani v napadeném rozhodnutí o stížnosti, který se otázkou zavinění již nezabýval vůbec. Soud tedy musí konstatovat, že ani v prvostupňovém, ani v napadeném rozhodnutí není jediná zmínka o naplnění subjektivní stránky kázeňského přestupku, tedy o tom, že se zakázaná látka dostala do těla žalobce zaviněně, byť i jen jeho nevědomou nedbalostí. Nelze přitom přehlédnout, že žalobce se již po seznámení s výsledky testu bránil tím, že je nekuřák a vědomě žádné

zakázané látky nepožil, a domáhal se uchování vzorku a jeho DNA analýzy, i provedení dotazu na soudního znalce z oboru toxikologie, zda je možné, aby při negativním výsledku orientačního screeningu došlo následně laboratorním testem ke zjištění opačného výsledku.

47. Soud tedy znovu zdůrazňuje, že samotný nález THC nestačí k tomu, aby byl odsouzený uznán vinným ze spáchání uvedeného přestupku. Povinností žalované bylo zkoumat, zda odsouzený jednal zaviněně, vypořádat se i s jeho tvrzením, že látku nepožil, a to zejména s ohledem na to, že ve vzorku moči byl nalezen nikotin, který mohl být nalezen pouze u kuřáka, kterým ale žalobce není.
48. Z výše popsaných důvodů soud v tomto konkrétním případě soud učinil závěr, že napadené rozhodnutí (ani ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím) není přezkoumatelné, a to pro nedostatek důvodů, a proto v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí bez nařízení jednání.
49. Soud však shledal i další důvod, pro který mohl dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušit napadené rozhodnutí bez nařízení jednání, když shledal důvodnou i žalobcovu námitku, že správní orgán zatížil odvolací řízení vadou, když neumožnil zástupci žalobce účastnit se všech úkonů řízení, ačkoli zástupce žalobce předem požádal, aby byl o provedení svědeckých výpovědí včas vyrozuměn. Tímto postupem žalované došlo k porušení procesních práv žalobce, neboť je v rozporu s právem na právní pomoc i s principy spravedlivého procesu, kterými je povinna se žalovaná řídit. Je tomu tak i přesto, že § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu stanoví, že na řízení podle tohoto zákona se nevztahuje správní řád (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2022, č. j. 10 As 137/2022-33, bod 8). Podle § 177 odst. 1 správního řádu totiž i v kázeňském řízení platí ust. § 2 až 8 správního řádu., tedy základní zásady činnosti správních orgánů, přičemž při dodržení zásad správního řádu není možné právo na právní pomoc ani právo na spravedlivý proces nepřiměřeně omezovat. Tím, že žalovaná nevyrozuměla zástupce žalobce o prováděném svědeckém výslechu osob, ačkoli o to předem požádal, žalobcova práva nepřiměřeně omezila, čímž zatížila kázeňské řízení vadou, která vedla k nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

Závěr a náklady řízení

50. Městský soud na základě výše uvedených úvah shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a také pro vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaná právním názorem soudu vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
51. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu náleží právo na náhradu nákladů řízení. Ty sestávají z následujících položek:
- zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč;
 - odměna za zastupování advokátem, která ve věci učinila dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby), za které mu náleží částka 4 620

Kč/úkon (§ 9 odst. 5 a § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu), tedy 9 240 Kč;

- paušální náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč/úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 900 Kč;
- náhrada daně z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) zaokrouhlená na celé koruny nahoru (§ 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu), ve výši 2 130 Kč $[(9240+900) \times 0,21]$.

52. Celkem tedy žalobci náleží náhrada nákladů řízení v částce 15 270 Kč. Lhůtu k platbě náhrady nákladů řízení stanovil soud podle § 160 odst. 1 v části věty za středníkem zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. června 2026

Mgr. Marek Bedřich, v. r.
předseda senátu